

Les formes en que poden manifestar-se els maltractaments als ancians són:

- Abús físic
- Abús sexual
- Autonegligència
- Abandonament
- Abús Psíquic
- Negligència
- Abús econòmic
- Vulneració de drets

Els àmbits

Amb molta assiduitat sol confondre's la tipologia del maltractament amb l'àmbit. Distingim tres àmbits on poden donar-se les diferents tipologies:

- Àmbit **domèstic** o familiar: quan el perpetrador del maltractament és un membre de la família.

- Àmbit **institucional**: s'associa amb la cura a llarg termini en Institucions (residències, centres de dia, hospitals i altres). Aquest àmbit ens és molt desconegut ja que la població de persones grans institucionalitzats tenen escassa transcendència social, viuen en una espècie de mort social.

- Violència **comunitària**, denominada també estructural i social: se centra en la discriminació d'un grup de població que reuneix una característica comuna, en aquest cas l'edat (edadisme-ageism), les persones grans com diana de delictes en els carrers, paranys fraudulents i altres.

- Tracte **discriminatori**. Utilització inadequada de frases, per exemple "l'envelliment amenaça la sostenibilitat de l'assistència sanitària". Últimament s'ha detectat moltes situacions de mobbing immobiliari, centrat en l'assetjament als ancians que viuen en pisos centrals de Barcelona.

Dels tres àmbits en els quals es poden donar situacions de maltractaments, el familiar és el més difícil de conèixer i consegüentment d'intervenir.

El respecte per la vida privada, les diverses formes de valorar i interpretar les mateixes situacions i el factor que a partir de que una actitud, que des de fora es pot considerar com agressiva, és quotidiana, acaba per formar part de la vida intrafamiliar, és a dir que per freqüent es normalitza. Aquests són, entre molts, alguns dels factors que obstaculitzen el poder conèixer el que està succeint en realitat en un context familiar. Entre el 85 i el 90 % de la gent gran del nostre país viu amb les seves famílies i aquestes, els atenen i cuiden amb afecte i cura.

Una persona que no coneix els seus drets perd la seva autoestima

El nostre sistema de serveis socials no cobreix les necessitats de les famílies. La xarxa de serveis públics, d'Ajuda Domiciliària, Centres de Dia, Teleassistència i Telearma, Treballadors Familiars, Grups d'Ajuda Mútua, Centres de Diagnòstic, Centres o Unitats Residencials i altres, són o inexistents o escassos.

Factors de risc

Per tant, les persones grans amb dependència acostumen a estar atesos per les seves famílies a les seves cases, lamentablement amb escassa o nul·la ajuda formal per a portar a terme aquesta dura, difícil i complexa tasca. Això, afavoreix el desenvolupament de diversos factors de risc, entre els que podem destacar:

- Història de violència familiar. Es basa en la teoria que la violència es transmet de generació en generació d'una mateixa família com una forma de llenguatge.

- La dependència, tant funcional, com emocional, com

econòmica.

- L'esgotament del cuidador, sobretot a partir dels 9 anys.

- Patologies mentals i/o abús de drogues per part del cuidador.

- L'aïllament social, que fa que sigui més difícil detectar i prevenir els maltractaments.

Tipus de maltractaments

Com podem veure al gràfic adjunt, els maltractaments per negligència o autonegligència són els més freqüents, mentre que els psicològics quedarien en tercer lloc. Cal tenir en compte, però, que els dos primers es donen preferentment entre les víctimes de sexe masculí per part de dones maltractadores de pocs recursos, mentre que els maltractaments físics, psicològics, econòmics i de drets són patits més sovint per víctimes de sexe femení i realitzats per homes econòmicament dependents.

Perfil de l'agressor

Segons els estudis realitzats a Barcelona, sabem que:

- El 53,3% dels agressors són homes i el 46,7% dones, i acostuma a ser el mateix cuidador de la persona gran (51,4%).

- L'edat dels agressors supera els 65 anys en un 36,6% dels casos.

- L'agressor és habitual que sigui del mateix entorn familiar (87%). El 56,5% és el fill/a i el 22,5% el cònjuge.

Documentació utilitzada:

- Estudi sobre maltractaments a persones grans que viuen al seu domicili / Observatori Barcelona / Ajuntament de Barcelona.
- Textos de Mercè Tabueña

